
Termin i miejsce

Termin:

piątek, Listopad 1, 2019 do czwartek, Grudzień 31, 2020

Miejscowość:

Żnin

Numer budynku:

1

Kod pocztowy:

88-400

Przedrostek adresu:

plac

Nazwa ulicy/alei/placu:

Wolności

Kategoria wydarzenia:

Wystawy

Opis wydarzenia:

W kronikach Jana Długosza można znaleźć m.in. notatkę o pożodze, która spustoszyła Żnin w roku 1447. Właśnie wtedy zapadła decyzja o budowie murowanego ratusza, którego wnętrza zapewniłyby bezpieczeństwo dokumentów miejskich – nadań, przywilejów, ksiąg rachunkowych. Ceglana baszta stanęła na środku największego placu Żnina, w południowej części miasta. Najważniejszym zadaniem wieży było zapewnienie bezpieczeństwa – zwłaszcza przed ogniem przechowywanych w jej wnętrzach akt miejskich. Baszta pełniła też funkcję reprezentacyjną i świadczyła o bogactwie mieszkańców Żnina. Ze względu na niezbyt dużą powierzchnię użytkową – stanowiła ona jedynie część rozległego ratusza miejskiego – urzędnicy zajmujący się administracją pracowali w drewnianym, prawdopodobnie trzypiętrowym budynku połączonym z basztą z gankiem na wysokości I piętra. Pamiątką po ganku jest znajdująca się we wnętrzach, na północnej ścianie, wnęka na pierwszym poziomie wieży. Z kolei na stwierdzenie, że drewniany budynek towarzyszący baszcie mógł mieć, trzy piętra pozwala fakt, iż północna fasada wieży zupełnie pozbawiona jest otworów okiennych, nie ma też śladów po ich ewentualnym zamurowaniu. Oznaczać to może, że były one niepotrzebne, bowiem drewniany budynek i tak uniemożliwiłby dostęp światła dziennego. Drewniana część ratusza spłonęła najpewniej podczas najazdu szwedzkiego w 1656 roku. Ucierpiała wtedy też dość mocno sama wieża (choć niektóre źródła podają, iż zniszczeń dokonał kolejny z pożarów, który wybuchł w 1692 roku). Faktem jest, że od tej pory wieża pełniła swą funkcję samotnie. Od tego też czasu datuje się określenie jej mianem „Wieży Ratuszowej”. Warto wspomnieć, że właśnie pod koniec XVII wieku baszta przybrała swój obecny kształt – odbudowując ją, podjęto bowiem decyzję o likwidacji najwyższego poziomu, zmieniono też zwieńczenie na dach typu namiotowego z barokowym hełmem, który dotrwał do połowy XIX wieku. Pamiątką po militarnej wizycie Szwedów są też wkomponowane w mury wieży kamienne kule armatnie. Trudno dziś jednoznacznie stwierdzić, jakie funkcje pełniły poszczególne kondygnacje wieży. Dziś w zrekonstruowanych wnętrzach, w przyziemiu znalazła się zbrojownia, piętro wyżej, natomiast na II kondygnacji – Ława Miejska – miejsce narad rajców miejskich oraz prowadzenia drobniejszych spraw sądowych – tzw. roków. Kolejne piętro zajmuje dziś skarbiec miejski

z wagą mniejszą, poddasze kryje zaś zabytkowy mechanizm zegara. Przed basztą można ujrzeć kolejną pamiątkę po czasach średniowiecznej świetności – zrekonstruowany foglerz, czyli jedno z pierwszych dział czarnoprochowych wykorzystywanych na terenie naszego kraju. Inspiracją do wykonania jego repliki było odnalezienie podczas prac archeologicznych prowadzonych w 2010 roku na żnińskim rynku – czterech prochownic do tego właśnie działa. Odkrycie to jest o tyle cenne, że do tego czasu w Polsce odnaleziono tylko jedną taką prochownicę. Niewykluczone, że wykorzystywany do obrony miejskich murów foglerz służył wcześniej w Wenecji, a do Żnina trafił w chwili rozpoczęcia rozbioru zamku. Zaletą tego działa była szybkostrzelność. Wyposażenie go w kilka (zazwyczaj 4-5) prochownic umożliwiało prowadzenie niemal nieustannego ostrzału. Po oddaniu wystrzału wymieniano się prochownicę na pełną, ładując w tym samym czasie, już wykorzystaną. Wadą była niewielka siła rażenia – ruchome prochownice, nawet po uszczelnieniu skórzanymi kołnierzami powodowały ucieczkę gazów prochowych, a więc znacznie słabszą siłę wystrzałów niż w przypadku jednolitych, odlewanych bombard lub armat.

Dodatkowe informacje o wydarzeniu:**Bilety:**

Impreza biletowana

Cena biletu:

5

Strona internetowa wydarzenia:

<http://muzeumznin.pl/pl/contents/75> [1]

---

adres strony: <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/wydarzenia/wystawa-baszt-symbol-znina#comment-0>

Odnosiniki

[1] <http://muzeumznin.pl/pl/contents/75>